

Innholdsfortegnelse

Forord	11
Kapittel 1	
Introduksjon	13
Innledning	13
Tre hovedperspektiver	14
Etiske vurderinger	16
Bakgrunn og formål med boka	17
DEL A	
Kultur og mangfold	19
Kapittel 2	
Kultur – mellom endring og stabilitet	21
Innledning	21
Kultur i forandring	21
Kultur som isfjell	22
Utdypende om kulturinnholdet	23
Kulturuttrykk og kulturinnhold i gjensidig påvirkning	25
Særpreget på tre nivåer	25
Krysskulturelle barn og den flerkulturelle barnehagen	27
En normativ barnehage	28
Akkulturasjon og inkludering	29
Avslutning	30

Kapittel 3

Innvandring og mangfold i nyere tid	32
Innledning	32
Årsaker til innvandring	33
Innvandrerne og deres etterkommere	34
Landbakgrunn	36
Lokale variasjoner	37
Avslutning	37

Kapittel 4

De nasjonale minoritetene	39
Innledning	39
Hvem er de nasjonale minoritetene i Norge?	39
Jøder	40
Kvener/norskfinner	41
Rom	43
Romanifolket/taterne	44
Skogfinner	46
Ulikhet innad i gruppene	47
Vern av de nasjonale minoritetene	47
Avslutning	48

Kapittel 5

Det samiske folket	49
Innledning	49
Hva er et urfolk?	50
Fornorsking og forsoning	51
Sametinget, nasjonaldagen og flagget	52
Språk	52
Samiske næringer	53
Boformer, mat og klær	54
Andre kunst- og kulturuttrykk	55
Samiske veivisere	57
Avslutning	57

DEL B

Didaktiske overveielser og rammer 59

Kapittel 6

Danning gjennom historie og tradisjonsformidling 61

 Innleiing 61

 Danningsomgrepet i barnehagen 62

 Danning og kritisk tenking 63

 Danning og historiefordling 64

 Danning i eit fleirkulturelt samfunn 64

 Avslutning 67

Kapittel 7

Historie, tradisjoner og identitet 69

 Innledning 69

 Noen tilnærmingar til identitet 69

 Identitet sentralt i barnehagelærernes begrunnelser 71

 Noen kritiske refleksjoner 72

 Inkludering gjennom fornying av primstav 73

 Identitet, barnehage og nærmiljø 74

 Kollektiv identitet på nasjonaldagen? 75

 Oppsummering 76

Kapittel 8

Barn si forståing og oppleving av historie 77

 Innleiing 77

 Forsking om barn og tid 78

 Korleis lærer barn historie? 80

 Innhaldet i barn si tidsforståing 81

 Avslutning 83

Kapittel 9

Didaktiske prosesser 85

 Innledning 85

 Didaktisk relasjonstenkning 86

 Ulike forutsetningar 86

 Mål 91

 Innhold 92

Arbeidsmåter	93
Vurdering og dokumentasjon	96
Oppsummering	98

Del C

Praktiske eksempler	99
----------------------------------	----

Kapittel 10

Samisk barnehage	101
Innledning	101
Luvlege Maanagierte / Ysterhagan barnehage	102
Bevaring og fornyelse	102
Samiske miljømarkører	103
Sørsamisk språk	104
Temaarbeid og årstidshjul	105
Skjerming og fellesskap	107
Samarbeid med foreldre og nærmiljø	108
Suksessfaktorer og utfordringer	109
Avsluttende refleksjon over arbeidet i Svaale	109

Kapittel 11

Nasjonale minoriteter i barnehagen – romanifolket/taterne

som eksempel	112
Innledning	112
Fortellinger, film og bilder av et reisende folk	113
Håndverk og handel	114
Mat	115
Sportegn	115
Sang og musikk	116
Lek, dramatisering og rekvisitter	117
Avsluttende refleksjon om romanifolket/taterne i barnehagen	119

Kapittel 12

En barnehage på historisk grunn	122
Innledning	122
Det var en gang	122

Historisk sus og kulturelt mangfold	124
Opplevelse og undring	125
Bærekraftperspektiv	126
Digitale verktøy	126
Markering av merkedager og høytider	127
Avsluttende betraktninger over arbeidet i Marihøna musikk- og friluftsbarnehage	128
Kapittel 13	
En barnehage med jubileum	130
Innledning	130
Jekteviken barnehage	131
Tilnærminger til mangfold i barnehagen	131
Jubileum og historie	135
Avsluttende refleksjon over arbeidet i Jekteviken barnehage	138
Kapittel 14	
En internasjonal kulturbarnehage	140
Innledning	140
Om barnehagen	141
Kulturelt mangfold i innhold og aktiviteter	142
Felles plattform	143
Nært samarbeid med foreldrene	144
Tradisjoner og merkedager	144
Sosial ulikhet	146
Avsluttende refleksjon over arbeidet i Internasjonal kulturbarnehage ..	147
Kapittel 15	
En barnehage med små og store historier i fellesskapet	149
Innledning	149
Enerhaugen barnehage	150
Hvert barn sin historie	150
Reiser tilbake i tid	152
Prosjektene og lek	155
Planlegging, dokumentasjon og vurdering av prosjektene	155
Markering av id som tradisjon	156

En kompetanse bygd på åpenhet	156
Avsluttende refleksjon over arbeidet i Enerhaugen barnehage	157
Kapittel 16	
Avslutning	159
Et kritisk blikk og en inkluderende holdning	159
Markeringer og mangfold	160
Suksessfaktorer	161
Veien videre	162
Referanser	163
Stikkord	174